

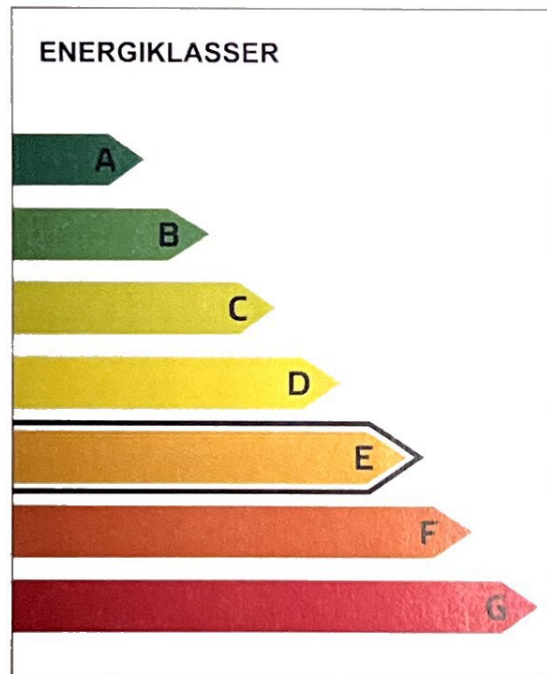
Sammanfattning av

ENERGIDEKLARATION

Ringvägen 132, 263 63 Viken
Höganäs kommun

Nybyggnadsår: 1963

Energideklarations-ID: 1060974

DENNA BYGGNADS
ENERGIKLASS

Energiprestanda, primärenergital:
142 kWh/m² och år

**Krav vid uppförande av
ny byggnad, primärenergital:**
Energiklass C - 90 kWh/m² och år

**Specifik energiförbrukning
(tidigare energiprestanda):**
117 kWh/m² och år

Uppvärmningssystem:
Naturgas, stadsnas

Radonmätning:
Utförd

Åtgärdsförslag:
Har lämnats

Energideklarationen är utförd av:
Pierre Ekenberg, Anticimex,
2020-03-27

Energideklarationen är giltig till:
2030-03-27

**Energideklarationen i sin helhet
finns hos byggnadens ägare.**

För mer information:
www.boverket.se

Sammanfattningen är upprättad enligt
Boverkets föreskrifter och allmänna råd
(2007:4) om energideklaration för byggnader.

Byggnaden - Identifikation

Län Skåne		Kommun Höganäs	OBS! Småhus i bostadsrätt ska deklarerars av bostadsrättsföreningen. ☐ Egna hem (privatägda småhus)		
Fastighetsbeteckning (anges utan kommunnamn) Viken 118:113			Egen beteckning		
Husnummer 1	Prefix byggnadsid 1	Byggnadsid 2810682	Orsak till avvikelse Adressuppgifter är fel/saknas ☐		
Adress Ringvägen 116A		Postnummer 26363	Postort Viken	Huvudadress ☐	
Adress Ringvägen 116B		Postnummer 26363	Postort Viken	Huvudadress ☐	
Adress Ringvägen 118		Postnummer 26363	Postort Viken	Huvudadress ☐	
Adress Ringvägen 120		Postnummer 26363	Postort Viken	Huvudadress ☐	
Adress Ringvägen 122A		Postnummer 26363	Postort Viken	Huvudadress ☐	
Adress Ringvägen 122B		Postnummer 26363	Postort Viken	Huvudadress ☐	
Adress Ringvägen 124		Postnummer 26363	Postort Viken	Huvudadress ☐	
Adress Ringvägen 126		Postnummer 26363	Postort Viken	Huvudadress ☐	
Adress Ringvägen 128A		Postnummer 26363	Postort Viken	Huvudadress ☐	
Adress Ringvägen 128B		Postnummer 26363	Postort Viken	Huvudadress ☐	
Adress Ringvägen 130		Postnummer 26363	Postort Viken	Huvudadress ☐	
Adress Ringvägen 132		Postnummer 26363	Postort Viken	Huvudadress ☒	

Byggnaden - Egenskaper

Typkod 220 - Småhusenhet, bebyggd		Byggnadskategori En- och tvåbostadshus	
Byggnadens komplexitet ☒ Enkel ☐ Komplex		Byggnadstyp Friliggande	
Nybyggnadsår 1963			
Atemp (exkl Avarmgarage) 1503 m ²		Verksamhet Fördela enligt nedan	
Avarmgarage 0 m ²		Procent av Atemp (exkl Avarmgarage)	
Antal källarplan uppvärmda till >10°C (exkl garageplan) 1		Bostäder (inkl. biarea, t.ex. trapphus och uppvärmd källare) 100	
Antal våningsplan ovan mark 2		Hotell, pensionat och elevhem 0	
Antal trapphus 0		Restaurang 0	
Antal bostadslägenheter 12		Kontor och förvaltning 0	
Finns till övervägande del lägenheter med boarea om högst 35 m ² vardera? ☐ Ja ☒ Nej		Butiks- och lagerlokaler för livsmedelshandel 0	
Projekterat genomsnittligt hygieniskt uteluftsflöde i lokalbyggnader eller flerbostadshus 0,35 l/s.m ²		Butiks- och lagerlokaler för övrig handel 0	
Finns installerad eleffekt >10 W/m ² för uppvärmning och varmvattenproduktion ☐ Ja ☒ Nej		Köpcentrum 0	
Är byggnaden skyddad som byggnadsminne eller en sådan särskilt värdefull byggnad som avses i 8 kap 13 § PBL? ☒ Nej ☐ Ja, enligt 3 kap KML ☐ Ja, enligt SBM-förordningen ☐ Ja, är utpekad i detaljplan eller områdesbestämmelser ☐ Ja, är utpekad i annan typ av dokument ☐ Ja, egen bedömning		Vård, dygnet runt 0	
		Vård, dagtid (samt serviceboende, frisersalong o. dyl) 0	
		Skolor (forskola-universitet) 0	
		Bad-, sport-, idrottsanläggningar (ej utomhusarenor) 0	
		Teater-, konsert-, biograflokaler och övriga samlingslokaler 0	
		Övrig verksamhet - ange vad 0	
		Summa 100	

Energianvändning

Mätperiod Vilken 12-månadersperiod avser energiuppgifterna? (ange första månaden i formatet ÅÅMM)		Beräknad energianvändning Beräknad energianvändning vid normalt brukande och ett normalår anges för byggnader där det inte går att få fram uppgifter om den uppmätta energianvändningen.																																																																									
1801 - 1812		☐																																																																									
Hur mycket energi har använts för värme och varmvatten angiven mätperiod? Värdena ska vara korrigerade för normalt bruk. (BFS 2016:12) Angivna värden ska inte vara normalårskorrigerade.		Omvandlingsfaktorer för bränslen i tabellen nedan gäller om inte annat uppmätts																																																																									
<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">Energi för</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">uppvärmning</td> <td style="text-align: center;">tappvarmvatten</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">Fjärrvärme (1)</td> <td style="text-align: center;">kWh</td> <td style="text-align: center;">kWh</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">Eldningsolja (2)</td> <td style="text-align: center;">kWh</td> <td style="text-align: center;">kWh</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">Naturgas, stadsgas (3)</td> <td style="text-align: center;">126540</td> <td style="text-align: center;">33400</td> <td style="text-align: center;">kWh</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">Ved (4)</td> <td style="text-align: center;">kWh</td> <td style="text-align: center;">kWh</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">Flis/pellets/briketter (5)</td> <td style="text-align: center;">kWh</td> <td style="text-align: center;">kWh</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">Övrigt biobränsle (6)</td> <td style="text-align: center;">kWh</td> <td style="text-align: center;">kWh</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">El (vattenburen) (7)</td> <td style="text-align: center;">kWh</td> <td style="text-align: center;">kWh</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">El (direktverkande) (8)</td> <td style="text-align: center;">kWh</td> <td style="text-align: center;">kWh</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">El (luftburen) (9)</td> <td style="text-align: center;">kWh</td> <td style="text-align: center;">kWh</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">Markvärmepump (el) (10)</td> <td style="text-align: center;">kWh</td> <td style="text-align: center;">kWh</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">Värmepump-frånluft (el) (11)</td> <td style="text-align: center;">kWh</td> <td style="text-align: center;">kWh</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">Värmepump-luft/luft (el) (12)</td> <td style="text-align: center;">kWh</td> <td style="text-align: center;">kWh</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">Värmepump-luft/vatten (el) (13)</td> <td style="text-align: center;">kWh</td> <td style="text-align: center;">kWh</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">Tappvarmvatten (el) (14)</td> <td style="text-align: center;">kWh</td> <td style="text-align: center;">kWh</td> <td></td> </tr> </table>			Energi för				uppvärmning	tappvarmvatten		Fjärrvärme (1)	kWh	kWh		Eldningsolja (2)	kWh	kWh		Naturgas, stadsgas (3)	126540	33400	kWh	Ved (4)	kWh	kWh		Flis/pellets/briketter (5)	kWh	kWh		Övrigt biobränsle (6)	kWh	kWh		El (vattenburen) (7)	kWh	kWh		El (direktverkande) (8)	kWh	kWh		El (luftburen) (9)	kWh	kWh		Markvärmepump (el) (10)	kWh	kWh		Värmepump-frånluft (el) (11)	kWh	kWh		Värmepump-luft/luft (el) (12)	kWh	kWh		Värmepump-luft/vatten (el) (13)	kWh	kWh		Tappvarmvatten (el) (14)	kWh	kWh		<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td>Eldningsolja</td> <td>10 000 kWh/m³</td> </tr> <tr> <td>Naturgas</td> <td>11 000 kWh/1 000 m³ (effektivt värmevärde)</td> </tr> <tr> <td>Stadsgas</td> <td>5 880 kWh/1 000 m³</td> </tr> <tr> <td>Pellets</td> <td>4 500-5 000 kWh/ton, beroende av träslag och fukthalt</td> </tr> </table> <p>Källa: Energimyndigheten För övriga biobränsle varierar värmevärdet beroende av sammansättning och fukthalt. Det är expertens ansvar att omräkna bränslets vikt eller volym till energi på ett korrekt sätt.</p>		Eldningsolja	10 000 kWh/m ³	Naturgas	11 000 kWh/1 000 m ³ (effektivt värmevärde)	Stadsgas	5 880 kWh/1 000 m ³	Pellets	4 500-5 000 kWh/ton, beroende av träslag och fukthalt
	Energi för																																																																										
	uppvärmning	tappvarmvatten																																																																									
Fjärrvärme (1)	kWh	kWh																																																																									
Eldningsolja (2)	kWh	kWh																																																																									
Naturgas, stadsgas (3)	126540	33400	kWh																																																																								
Ved (4)	kWh	kWh																																																																									
Flis/pellets/briketter (5)	kWh	kWh																																																																									
Övrigt biobränsle (6)	kWh	kWh																																																																									
El (vattenburen) (7)	kWh	kWh																																																																									
El (direktverkande) (8)	kWh	kWh																																																																									
El (luftburen) (9)	kWh	kWh																																																																									
Markvärmepump (el) (10)	kWh	kWh																																																																									
Värmepump-frånluft (el) (11)	kWh	kWh																																																																									
Värmepump-luft/luft (el) (12)	kWh	kWh																																																																									
Värmepump-luft/vatten (el) (13)	kWh	kWh																																																																									
Tappvarmvatten (el) (14)	kWh	kWh																																																																									
Eldningsolja	10 000 kWh/m ³																																																																										
Naturgas	11 000 kWh/1 000 m ³ (effektivt värmevärde)																																																																										
Stadsgas	5 880 kWh/1 000 m ³																																																																										
Pellets	4 500-5 000 kWh/ton, beroende av träslag och fukthalt																																																																										
		Övrig el som ingår i energiprestanda																																																																									
		Fjärrkyla (15)	kWh																																																																								
		El för komfortkyla (16)	kWh																																																																								
		Fastighetsel ¹ (17)	2391 kWh																																																																								
		Övrig energi (ingår inte i energiprestanda)																																																																									
		Hushållsel ² (18)	kWh																																																																								
		Verksamhetsel ³ (19)	kWh																																																																								
Energi för uppvärmning, tappvarmvatten, komfortkyla och fastighetsel		Finns solvärme?																																																																									
Summa 1 - 17 ⁴	162331 kWh	☐ Ja ☒ Nej	Ange solfångararen Beräknad energiproduktion m ² kWh/år																																																																								
Ort (Energi-Index) Höganäs		Finns solcellsystem?																																																																									
		☐ Ja ☒ Nej	Ange solcellisarea Beräknad elproduktion m ² kWh/år																																																																								
Byggnadens energianvändning⁵ (Normalårskorrigerat värde (Energi-index)) 176224 kWh/år		Byggnadens primärenergianvändning⁶ 212767 kWh/år																																																																									
Energiprestanda (primärenergital) 142 kWh/m ² , år	Referensvärde 1 (enligt nybyggnadskrav) 90 kWh/m ² , år	Referensvärde 2 (liknande byggnader) 148 kWh/m ² , år	Referensvärde 3 (nybyggnadskrav för denna byggnad) 0 kWh/m ² , år																																																																								

¹ Den el som ingår i fastighetsenergin.

² Den el som ingår i hushållsenergin.

³ Den el som ingår i verksamhetsenergin.

⁴ Den energimängd som levereras till byggnaden vid normalt brukande.

⁵ Enligt definition i Boverkets byggregler (2011:6) - föreskrifter och allmänna råd.

⁶ Underlag för energiprestanda.

Uppgifter om ventilationskontroll

Finns det krav på återkommande ventilationskontroll i byggnaden?			☐ Ja	☒ Nej
Typ av ventilationssystem	☐ FTX	☐ FT	☐ F med återvinning	
	☐ F	☒ Självdrag		

Uppgifter om luftkonditioneringssystem

Finns luftkonditioneringssystem med nominell kyleffekt större än 12kW?	☐ Ja	☒ Nej
--	--------------------------	--------------------------------------

Uppgifter om radon

Är radonhalten mätt?			☒ Ja	☐ Nej
Radonhalt		Typ av mätning	Datum för radonmätning	
30	Bq/m3	Långtidsmätning enligt SSM	2014-03-31	

Utförda energieffektiviseringsåtgärder sedan föregående energideklaration

Rekommendationer om kostnadseffektiva åtgärder

Åtgärdsförslag (Dekl.id: 1060974)

Styr- och regler teknik	Installationsteknik	Byggnadsteknik
<p>Värme</p> <p>☒ Nya radiatorventiler</p> <p>☐ Injustering av värmesystem</p> <p>☐ Tids-/behovsstyrning av värmesystem</p> <p>☐ Rengöring och/eller luftning av värmesystem</p> <p>☐ Maxbegränsning av innetemperatur</p> <p>☐ Ny inomhusgivare</p> <p>☐ Byte/installation av tryckstyrda pumpar</p> <p>☐ Annan åtgärd</p> <p>Ventilation</p> <p>☐ Injustering av ventilationssystem</p> <p>☐ Tidsstyrning av ventilationssystem</p> <p>☐ Behovsstyrning av ventilationssystem</p> <p>☐ Byte/installation av varvtalsstyrda fläktar</p> <p>☐ Annan åtgärd</p> <p>Belysning, kylning m.m</p> <p>☐ Tids-/behovsstyrning av belysning</p> <p>☐ Tids-/behovsstyrning av kyla</p> <p>☐ Annan åtgärd</p>	<p>☐ Varmvattenbesparande åtgärder</p> <p>☐ Energieffektiv belysning</p> <p>☐ Isolering av rör och ventilationskanaler</p> <p>☐ Byte/installation av värmepump</p> <p>☐ Byte/installation av energieffektiva värmekälla</p> <p>☐ Byte/komplettering av ventilationssystem</p> <p>☐ Återvinning av ventilationsvärme</p> <p>☐ Installation av solvärme</p> <p>☐ Installation av solceller</p> <p>☐ Annan åtgärd</p>	<p>☐ Tilläggsisolering vindsbjälklag/tak</p> <p>☐ Tilläggsisolering väggar</p> <p>☐ Tilläggsisolering källare/mark</p> <p>☐ Byte till energieffektiva fönster/fönsterörrar</p> <p>☐ Komplettering fönster/fönsterörrar med innerruta</p> <p>☐ Tätning fönster/fönsterörrar/ytterörrar</p> <p>☐ Annan åtgärd</p>
<p>Minskad energianvändning</p> <p>14700 kWh/år</p>	<p>Kostnad per sparad kWh</p> <p>0,4 kr/kWh</p>	
<p>Beskrivning av åtgärden</p> <p>Utbyte av termostater/termostatventiler.</p>		

Styr- och regler teknisk	Installationsteknik	Byggnadsteknik
<p>Värme</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Nya radiatorventiler ☐ Injustering av värmesystem ☐ Tids-/behovsstyrning av värmesystem ☐ Rengöring och/eller luftning av värmesystem ☐ Maxbegränsning av innetemperatur ☐ Ny inomhusgivare ☐ Byte/installation av tryckstyrda pumpar ☐ Annan åtgärd <p>Ventilation</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Injustering av ventilationssystem ☐ Tidsstyrning av ventilationssystem ☐ Behovsstyrning av ventilationssystem ☐ Byte/installation av varvtalsstyrda fläktar ☐ Annan åtgärd <p>Belysning, kylning m.m</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Tids-/behovsstyrning av belysning ☐ Tids-/behovsstyrning av kyla ☐ Annan åtgärd 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Varmvattenbesparande åtgärder ☐ Energieffektiv belysning ☐ Isolering av rör och ventilationskanaler ☒ Byte/installation av värmepump ☐ Byte/installation av energieffektivare värmekälla ☐ Byte/komplettering av ventilationssystem ☐ Återvinning av ventilationsvärme ☐ Installation av solvärme ☐ Installation av solceller ☐ Annan åtgärd 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Tilläggsisolering vindsbjälklag/tak ☐ Tilläggsisolering väggar ☐ Tilläggsisolering källare/mark ☐ Byte till energieffektiva fönster/fönsterdörrar ☐ Komplettering fönster/fönsterdörrar med innerruta ☐ Tätning fönster/fönsterdörrar/ytterdörrar ☐ Annan åtgärd
<p>Minskad energianvändning</p> <p>96800 kWh/år</p>	<p>Kostnad per sparad kWh</p> <p>0,4 kr/kWh</p>	
<p>Beskrivning av åtgärden</p> <p>Byte av uppvärmning till Bergvärmepump.</p>		

Styr- och regler teknik	Installationsteknik	Byggnadsteknik
<p>Värme</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Nya radiatorventiler ☐ Injustering av värmesystem ☐ Tids-/behovsstyrning av värmesystem ☐ Rengöring och/eller luftning av värmesystem ☐ Maxbegränsning av innetemperatur ☐ Ny inomhusgivare ☐ Byte/installation av tryckstyrda pumpar ☐ Annan åtgärd <p>Ventilation</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Injustering av ventilationssystem ☐ Tidsstyrning av ventilationssystem ☐ Behovsstyrning av ventilationssystem ☐ Byte/installation av varvtalsstyrda fläktar ☐ Annan åtgärd <p>Belysning, kylning m.m.</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Tids-/behovsstyrning av belysning ☐ Tids-/behovsstyrning av kyla ☐ Annan åtgärd 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Varmvattenbesparande åtgärder ☐ Energieffektiv belysning ☐ Isolering av rör och ventilationskanaler ☐ Byte/installation av värmepump ☐ Byte/installation av energieffektivare värmekälla ☐ Byte/komplettering av ventilationssystem ☐ Återvinning av ventilationsvärme ☐ Installation av solvärme ☒ Installation av solceller ☐ Annan åtgärd 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Tilläggsisolering vindsbjälklag/tak ☐ Tilläggsisolering väggar ☐ Tilläggsisolering källare/mark ☐ Byte till energieffektiva fönster/fönsterdörrar ☐ Komplettering fönster/fönsterdörrar med innerruta ☐ Tätning fönster/fönsterdörrar/ytterdörrar ☐ Annan åtgärd
<p>Minskad energianvändning</p> <p>21600 kWh/år</p>	<p>Kostnad per sparad kWh</p> <p>0,4 kr/kWh</p>	
<p>Beskrivning av åtgärden</p> <p>Installation av solceller/solhybrider.</p>		

Övrigt

Har byggnaden besiktigats på plats?	Vid nej, vilket undantag åberopas
☒ Ja ☐ Nej	<div style="background-color: gray; height: 15px; width: 100%;"></div>
Kommentar	
För att oberoende upprätta en energideklaration krävs en energibesiktning på plats.	

Annat arbete med hänvisning till hälsa och miljö som utförts på byggnaden, t.ex. miljöklassning, enkäter eller kommentarer till energideklarationsuppgifterna

Lägenheterna värms idag upp via en gemensam gaspanna tillsammans med intilliggande bostadsrättsförening. Den totala förbrukningen fördelas mellan föreningarna.

Expert

Förnamn Pierre	Efternamn Ekenberg	
Datum för godkännande 2020-03-27	E-postadress pierre.ekenberg@anticimex.se	
Certifikatnummer 2576	Certifieringsorgan Kiwa Swedcert	Behörighetsnivå Normal
Företag Anticimex		

Till dig som äger eller driver en byggnad med ett större värmesystem

Cirka 40 procent av den energi som används i Sverige, går till att värma våra byggnader. Genom att se till att drift, funktion och effektivitet fungerar bra, både för enskilda delar och systemet som helhet, kan du spara både energi och pengar. Målet är att uppnå såväl god energiprestanda och minskade kostnader för dig som bra inomhusklimat för de som vistas i byggnaden.

Vilka åtgärder är mest lönsamma?

I nedanstående tabell finns tips på några åtgärder som ofta minskar energianvändningen för uppvärmning. Tillsammans med din energispecialist, servicefirma eller installatör kan du bedöma om åtgärden är möjlig för ditt system och lönsam att genomföra.

Åtgärd	Möjlig besparing	Långsiktig lönsamhet (LCC)	När är det lämpligt att genomföra åtgärden?	Hur gör man?
Installation av tryckstyrda cirkulationspumpar inkl. sommarstopp	Upp till 85 %	Mycket lönsamt	Höga elkostnader	Läs av effekten på pumpen och räkna med 3000 h mindre drift
Byte av gamla radiator-termostater	10-30 %	Mycket lönsamt	Ojämn temperatur inne	Bytet kan nästan alltid ske utan att systemet tappas ur
Förändra styrning av varmvatten-temperaturen.	10-20%	Kan vara lönsamt	Höga driftskostnader	Mät upp tappvarmvattenförbrukningen och se om det är möjligt att beredaren hålls på 60 °C istället för 80 °C
Följ drift- och skötsel-anvisningar	10-50 %	Mycket lönsamt	Förebyggande minst en gång per år	Anvisningar ska finnas både för det man gör själv och för det en fackman ska göra
Kombinera användning av kylmaskin och värmepump	50-100 % av energibehovet	Mycket lönsamt	Objekten har behov av både kyla och värme	Mät åtgång av energi för uppvärmning och kyla och diskutera med fackman
Driftstrategi	10-20 % av energibehovet	Mycket lönsamt	Ska alltid övervägas	Kontrollera om anläggningen går dellastad.
Frekvensreglera pumpar och fläktar	10-30 % av energibehovet	Lönsamt	Vid varierande laster	Ta reda på motoreffekterna och diskutera med fackman.

Källa: *Energihandboken*, ISBN 978-91-633-3324-8, VVS-företagen, Kyl&Värmepumpföretagen, Svensk Ventilation och Isolerfirmornas förening, 2008

Mer information

På Energimyndighetens webbplats, energimyndigheten.se, finns både en broschyr om "Energieffektivisering i större värmesystem" som beskriver de tekniska systemen och vad du bör tänka på när du väljer lösning och ett infoblad som ger information om de ekonomiska och miljömässiga vinster som åtgärder i värmesystem kan ge. Där finns också kontaktuppgifter till din kommunala energi- och klimatrådgivare som kan ge dig individuella råd om vad du bör tänka på.

På webbplatsen energiaktiv.se kan du få hjälp att komma igång med arbetet och få stöd med allt från kartläggning till uppföljning. Energiaktiv.se är ett samarbete mellan Boverket, Jordbruksverket och Energimyndigheten.